

Rebild
KOMMUNE

SUNDHEDSPOLITIK

Januar 2008

Sundhedspolitik for Rebild Kommune

Indledning.....	3
Sundhedspolitikens grundlag	4
Sundhed er et fælles ansvar.....	4
Hvad er sundhed?.....	5
Vision for sundhedspolitikken	5
Rebild Kommunes nuværende indsats for sundheden.....	6
Sundhedspolitikens grundlæggende temaer.....	8
Natur og sundhed	8
Livsstil og sundhed	8
Transport og sundhed.....	10
Et sammenhængende sundhedsvæsen	12
Fra politik til handling	13
Forankring af sundhedspolitikken i Rebild Kommune	13
Opfølgning og evaluering.....	13
Appendiks - Idékatalog.....	14

Indledning

Strukturreformen har givet kommunerne et øget ansvar for borgernes sundhed – ikke mindst når det gælder sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse. Rebild Kommune får dermed en god mulighed for i tæt samarbejde med borgere, institutioner, de sundhedsprofessionelle, arbejdspladser, foreningsliv og lokalsamfund at skabe endnu bedre rammer og muligheder for et sundt liv. Sundhedspolitikken indtager en fremtrædende rolle i disse bestræbelser, idet den giver mulighed for at skabe synlighed om mål og indsatser, der skal styrke sundheden.

Med formuleringen af en sundhedspolitik for Rebild Kommune er det første skridt taget på vejen mod at skabe et fælles grundlag for indsatsen for en sund kommune. Samtidig synliggør sundhedspolitikken, at alle dele af organisationen Rebild Kommune har en fælles forpligtelse til at gøre en indsats for sundhed i bred forstand.

Et andet væsentligt formål med sundhedspolitikken er, at den som det fælles grundlag kan medvirke til øget samarbejde mellem kommunens forvaltninger, afdelinger, institutioner og øvrige enheder. Dette tværfaglige og tværsektorielle samarbejde er en af de vigtige forudsætninger for en yderligere udvikling og kvalitetssikring af den nuværende indsats i forhold til sundhed i Rebild Kommune.

Det tværgående samarbejde er grundlaget for at iværksætte bedre og mere effektfulde tiltag og projekter og er dermed populært sagt med til at sikre, at borgerne får mere sundhed for pengene. Rebild Kommune investerer allerede i dag mange ressourcer i tiltag med indflydelse på borgernes sundhed. Når vi alligevel ønsker at øge fokus på de sundhedsmæssige aspekter af kommunens virke, skyldes det, at 'dårlig sundhed' er dyrt i menneskelig såvel som økonomisk forstand, idet der er en nær sammenhæng mellem borgernes sundhed og livskvalitet.

Sundhedspolitikken bidrager endelig til at synliggøre behovet for fælles indsatser med Region Nordjylland blandt andet vedrørende forebyggelse af hospitalsindlæggelser, genoptræning samt sammenhængende indsatser i forhold til borgere med kroniske lidelser (patientrettet forebyggelse).

Sundhedspolitikken beskriver visioner, mål og værdier, som skal være kendetegnende for sundhedsindsatsen i Rebild Kommune. Virkeliggørelsen heraf tager udgangspunkt i en række langsigtede temaer og indsatsområder. Derfor definerer sundhedspolitikken tre grundlæggende temaer for sundhedsindsatsen i Rebild Kommune. Desuden vil sundhedsgruppen i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger pege på indsatsområder, som efter politisk godkendelse vil udgøre særlige fokusområder i 1-2 år.

Sundhedspolitikken er blevet til i et samarbejde mellem alle Rebild Kommunes forvaltningsområder. Det konkrete samarbejde udfolder sig løbende i sundhedsgruppen, som består af ledelsesrepræsentanter fra alle forvaltningsområder. Derudover har medarbejdere fra alle dele af Rebild Kommune deltaget i en temadag, der resulterede i mere konkrete forslag til sundhedspolitikken indhold. En anden væsentlig komponent i tilblivelsesprocessen har bestået i inddragelse af råd, borgere og samarbejdspartnere gennem en høringsproces.

Sundhedspolitikens grundlag

Sundhedspolitikken sætter primært fokus på at fremme sundheden hos Rebild Kommunes borgere. Som en overordnet politik skal den gennemsyre hele kommunens virke og dermed have en afsmittende virkning på alle kommunens politikker, for eksempel også indkøbspolitik og personalepolitik.

Sundhedspolitikken skal gøre sundhed, sundhedsfremme og forebyggelse til en integreret del af kommunens virke. En væsentlig forudsætning for sundhedspolitikens succes er at den følges op af handlinger. I den forbindelse vil vi tilstræbe, at tiltagene indenfor forebyggelse og sundhed i øget omfang tilrettelægges i samspil med de mange gode kræfter i lokalsamfundene – erhvervslivet, foreninger, frivillige organisationer og andre. I samspillet bliver det mere klart for alle parter, hvad eksempelvis kommunen, den enkelte og frivillige organisationer kan bidrage med. Samtidig understreger samspillet, at sundhed er et fælles ansvar.

SAMMENHÆNG – sundhedspolitikken har til formål at fremme en tværgående sundhedstænkning og integrere sundhedsmæssige overvejelser i hele Rebild Kommunes virke. Borgerne skal som følge heraf opleve helhed og sammenhæng.

SYNERGI – sundhedspolitikken skal lægge op til helhedstankegang og øget samtænkning af initiativer på tværs af forvaltningsområderne. Tanken er, at der opstår synergi og bedre løsninger, når vi mødes på tværs af faggrænser.

SYNLIGHED – et væsentligt formål med sundhedspolitikken er at synliggøre og perspektivere, at der er sundhedsmæssige aspekter forbundet med stort set alle handlinger og beslutninger i Rebild Kommune.

SJOVT – sundhedspolitikken skal ikke handle om løftede pegefingre men om at skabe gode rammer og motivere. Sundhed skal ikke dreje sig om sur pligt og dårlig samvittighed men om lyst – sundhed skal også være sjovt.

SUNDHEDSFREMME – sundhedspolitikken sætter fokus på sundhedsfremme og sundhed, idet det er en grundlæggende tanke, at Rebild Kommune skal arbejde for at skabe rammer og muligheder, der mobiliserer borgernes ressourcer og handlekompetencer.

SAMSPIL – sundhedspolitikken tænkes gennemført i et positivt samspil mellem borgerne og Rebild Kommune baseret på gensidig forpligtelse og respekt.

Sundhed er et fælles ansvar

Ansvaret for borgernes sundhed ligger mange steder og skabes i et samspil mellem den enkelte og familien, vennekredsen, arbejdspladsen, foreninger, frivillige organisationer og det offentlige. Sundhed er derfor et fælles ansvar og en fælles forpligtelse.

Samtidig har den enkelte også et selvstændigt ansvar for sin egen sundhed. Vi skal derfor alle bidrage så meget som muligt til sundheden indenfor vores egne muligheder. Mulighederne for sundhed øges, hvis man er medbestemmende over sine livsvilkår, oplever en meningsfuld tilværelse samt kan håndtere de belastninger, livet medfører. Derfor har vi som kommune et ansvar for at stille gode rammer til rådighed, så sundhed bliver en mulighed for alle.

Gode og hensigtsmæssige rammer gør det lettere for den enkelte at træffe sunde valg. Derfor vil Rebild Kommune i videst muligt omfang indrette sine tilbud, så det bliver lettere at træffe sunde valg. Med andre ord vil vi forsøge at mindske vejens hældning, så den bliver lettere at gå ad. Det er dog stadig den enkeltes ansvar at vælge den sunde vej.

Hvad er sundhed?

Sundhedspolitikken og den konkrete udmøntning af politikken i praksis hviler på en fælles definition af sundhed som begreb. Rebild Kommune har valgt at tage udgangspunkt i et bredt sundhedsbegreb, som forholder sig til fysiske, psykiske og sociale aspekter såvel som den enkeltes muligheder for at leve et godt liv.

SUNDHED er at have et liv, der er så godt som muligt indenfor den enkeltes egne muligheder. Med andre ord er sundhed at have det godt fysisk, psykisk og socialt. Livsglæde, livskvalitet og livsmod er derfor tæt knyttet til sundhed. Sundhed er at være tilfreds med sig selv, sine omgivelser og sin dagligdag – at den enkelte oplever at have ressourcerne til at håndtere livets glæder og sorger. Man kan derfor godt være sund, selvom man har en sygdom.

Sundheden påvirkes af en række individuelle og samfundsmæssige faktorer. Eksempler herpå er den enkeltes livsstil, sociale netværk og tilknytning til arbejdsmarkedet samt sundhedsvæsenets tilbud og miljømæssige faktorer.

Mange af disse faktorer kan vi være med til at øve indflydelse på, eksempelvis ved at sikre en høj kvalitet i opgaveløsningen på det kommunale sundhedsområde, ved at motivere til sund livsstil og informere borgere om sundhed samt ikke mindst ved at indtænke sundhed i kommunens tiltag i de kommunale institutioner og på tværs af forvaltningsområderne.

Vision for sundhedspolitikken

VISION

Rebild Kommune giver gode rammer og forudsætninger for et godt liv for alle borgere ved at sætte fokus på sundhed i alle sammenhænge.

Borgerne i Rebild Kommune skal have mulighed for at handle for at fremme egen og andres sundhed samt forebygge ulykker og sygdom.

Visionens realisering skal i et langsigtet perspektiv resultere i gevinster i form af øget sundhed og livskvalitet for borgerne. Disse gevinster har stor værdi for den enkelte, men også for Rebild Kommune vil gevinsterne på lang sigt have positive økonomiske konsekvenser.

Realiseringen af visionen for sundhedspolitikken kan yderligere konkretiseres i en række overordnede mål, som udgør pejlemærker for sundhedsindsatsen i de kommende år.

OVERORDNEDE MÅL FOR SUNDHEDSPOLITIKKEN

- Den sociale ulighed i sundhed blandt borgerne i Rebild Kommune skal reduceres
- Borgerne i Rebild Kommune skal have flere gode leveår
- Rebild Kommune skal skabe rammer, der gør det lettere for borgerne at træffe sunde valg
- Borgere, der rammes af sygdom eller handicap, skal hjælpes til at blive raske eller lære at håndtere og leve godt med deres sygdom eller handicap
- Indsatsen for at forbedre borgernes sundhed skal i stigende grad ske i et samarbejde på tværs af Rebild Kommunes forvaltningsområder og sammen med virksomheder og foreninger
- Rebild Kommune ønsker at styrke samarbejdet med Region Nordjylland, de praktiserende læger og andre aktører på sundhedsområdet med henblik på at optimere indsatserne i forhold til genoptræning, forebyggelse af indlæggelser samt indsatser i forhold til borgere med kroniske lidelser
- Rebild Kommune vil arbejde for høj grad af borgerinddragelse ved i øget omfang at tilrettelægge tiltag indenfor forebyggelse og sundhed i samspil med de mange gode frivillige kræfter i lokalsamfundet via partnerskaber og samarbejder
- Rebild Kommune vil give borgerne let adgang til vejledning og rådgivning om sundhed og forebyggelse
- Rebild Kommune vil arbejde målrettet for, at medarbejderne trives på de kommunale arbejdspladser

Indsatsen for at føre disse mål ud i livet baserer sig på en række principper og værdier, som vil være retningsgivere for de indsatser, der sættes i værk i forlængelse af sundhedspolitikken for at styrke borgernes sundhed. Derudover skal disse principper og værdier levendegøres i mødet med borgerne, når de i forskellige sammenhænge kommer i kontakt med kommunens medarbejdere.

PRINCIPPER OG VÆRDIER FOR SUNDHEDSPOLITIKKEN

- Sundhed skal være en mulighed for alle
- Vi arbejder for at øge glæden ved at være sund
- Alle borgere skal mødes med tillid og respekt
- Sundhedsaspektet tænkes ind som en naturlig del af kommunens planlægning og i alle relevante kommunale aktiviteter
- Den enkelte borger skal støttes i at styrke egen sundhed

Alle borgere i Rebild Kommune skal have ret til forebyggende tilbud såvel som behandling. Samtidig skal borgere med særlige behov tilbydes relevant støtte. Grupper som fysisk og psykisk handicappede, demente, etniske minoriteter eller kronisk syge kan for eksempel have behov for særlige tilbud.

Rebild Kommune vil med udgangspunkt i vision, mål og værdier arbejde målrettet for at skabe rammer, der muliggør, at borgerne kan træffe sunde valg på et velinformeret grundlag. Derfor vil Rebild Kommune sætte fokus på at klæde borgerne på til at træffe bevidste valg i forhold til sundhed gennem information. Det er vigtigt, at borgerne oplever accept af deres valg i det omfang, som det er muligt indenfor de lovgivningsmæssige rammer.

Rebild Kommunes nuværende indsats for sundheden

Med den første sundhedspolitik for Rebild Kommune ser vi i høj grad fremad og sætter nye visioner og mål for den fremtidige indsats for sundheden. Samtidig giver det dog også lejlighed til at synliggøre nogle af de nuværende indsatser for at forebygge sygdom og ulykker samt fremme sundheden blandt borgere i Rebild Kommune. Målet er, at disse indsatser fremover skal styrkes gennem en højere grad af koordinering.

Rebild Kommune har stor indflydelse på rammerne for den enkelte borgers liv – ung som gammel. Kommunen er derudover det naturlige sted at hente hjælp og vejledning i mange livssituationer, som har be-

tydning for den enkeltes sundhed, velvære og livskvalitet – hvis man bliver arbejdsløs, langtidssyg, får konstateret en kronisk sygdom eller er handicappet for blot at nævne nogle eksempler. Som arbejdsgiver har Rebild Kommune stor indflydelse på medarbejdernes sundhed og er derfor forpligtet til at sætte fokus på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Ligeledes er det vigtigt at være opmærksom på arbejdspladsens rummelighed i forhold til forskellige grupper, der kan have svært ved at finde og bibeholde fodfæstet på arbejdsmarkedet.

Vore mange opgaver med relation til sundhed er forankret i alle dele af organisationen og knytter sig dermed til alle forvaltninger. Det drejer sig blandt andet om:

- Forebyggende sundhedsordninger for børn og unge – sundhedspleje og kommunallæge
- Børnetandpleje
- Omsorgstandpleje
- Socialpsykiatri
- Pleje og omsorg – især for ældre
- Forebyggende hjemmebesøg for borgere over 75 år
- Hjælpemidler, boligændringer og invalidebiler
- Genoptræning
- Forebyggende og sundhedsfremmende indsatser organiseret i Sund By
- Drift af kultur- og fritidstilbud såsom biblioteker, ungdomsskole, musikskole, kulturskole, naturskole samt fritids- og juniorklubber
- Støtte til frivillige aktiviteter indenfor kultur og fritid samt social- og sundhedsområdet – f.eks. foreninger, besøgsvenner, idrætshaller og spejderhytter
- Lokalplanlægning
- Håndtering af spildevand og affald
- Miljøtilsyn
- Trafiksikkerhed samt etablering og vedligeholdelse af veje, stier, grønne områder og lignende.

De mange kommunale opgaver med relation til sundhed udgør fundamentet for den fremtidige indsats for at fremme sundheden blandt borgerne i Rebild Kommune.

Sundhedspolitikens grundlæggende temaer

Sundhedspolitikken er bygget op omkring tre grundlæggende temaer, som afspejler bredden i kommunens opgaver og de mange sammenhænge, hvor Rebild Kommune kan påvirke rammerne for borgernes liv. De tre temaer er Natur og sundhed, Livsstil og sundhed samt Transport og sundhed. Temaernes spændvidde fremgår af de følgende afsnit, som desuden indeholder forpligtende mål, der fastsætter rammerne for de indsatser, der skal føre til realisering af sundhedspolitikens vision.

Som supplement til sundhedspolitikken er der udarbejdet idéer til konkrete indsatser, der kan fremme sundheden (jf. Appendiks). Idékataloget er tænkt som inspiration for alle, der bliver involveret i implementering og konkretisering af sundhedspolitikken.

Natur og sundhed

– Det er helt naturligt

Rebild Kommune er beliggende i en enestående smuk natur, som udgør en hjørnesten i kommunens profilering. Det er derfor oplagt at tage udgangspunkt i potentialet for samspil mellem natur og sundhed i Rebild Kommune.

Naturen i Rebild Kommune er afvekslende og byder på mange oplevelser i åbne landskaber, grønne skove, ved søer og langs vandløb. Naturen er en god ramme for afslapning, eftertænksomhed og rekreation og kan derfor give et pusterum fra en hektisk hverdag. Folk oplever generelt, at natur og grønne områder har en positiv indflydelse på deres helbred såvel som deres humør.

Naturens mangfoldighed byder på attraktive oplevelser for alle mennesker uanset alder og livssituation, uanset om man er alene eller del af en sammenhæng. Naturen giver grundlag for fælles oplevelser og deltagelse i fællesskaber i mange forskellige former og størrelser. Samtidig udgør naturen en oplagt ramme for fysisk aktivitet og leg. Alt i alt er naturen på mange måder tæt forbundet med livsglæde, velvære og socialt samvær, som er væsentlige faktorer for et godt og sundt liv.

Potentialet for styrkelse af sundheden gennem kontakt med naturen er mangfoldigt. En anden styrke ved naturen er, at den som udgangspunkt står til rådighed, når den enkelte har tid og lyst. Dermed passer brug af naturen godt ind i hverdagen for borgere, der i højere grad er fysisk aktive på egen hånd frem for i mere organiserede aktiviteter. Rebild Kommune ønsker derfor at udvikle borgernes muligheder for friluftsliv og aktive oplevelser med kommunens skønne natur som ramme.

Derfor vil Rebild Kommune:

- Arbejde for at sikre borgerne øget adgang til grønne områder i de bolignære områder
- Værne om naturen og sikre størst mulig biologisk mangfoldighed
- Inspirere og motivere borgerne til at bruge naturen i videst muligt omfang
- Sikre borgerne nemmere adgang til naturen
- Etablere flere udendørsarealer, der inspirerer til aktivitet
- Støtte frivillige initiativer med naturen som ramme
- Indtænke øget brug af naturen i kommunens tilbud og aktiviteter

Livsstil og sundhed

– Et spørgsmål om stil

Skønt sundhed ikke defineres som fravær af sygdom, er det at have en sund krop én af de faktorer, der påvirker vores livskvalitet og velvære. Det er samtidig en kendsgerning, at antallet af borgere med livsstilssygdomme er fortsat stigende, hvilket har store konsekvenser for den enkelte og for samfundet. Dette

faktum er en stor udfordring for Rebild Kommune. Det er derfor helt naturligt at inddrage livsstilsfaktorer i sundhedspolitikken.

Den eksisterende viden om livsstilssygdomme peger på fire generelle risikofaktorer som væsentlige fokusområder i sundhedsfremmearbejdet – de såkaldte KRAM-faktorer:

- Kost – mad, drikke og måltider
- Rygning – aktiv og passiv rygning
- Alkohol – og andre rusmidler
- Motion – fysisk (in)aktivitet i bred forstand

Rygning og fysisk inaktivitet er de to faktorer, der har den største dokumenterede effekt på vores helbred. Fysisk aktive mennesker lever således længere og har det bedre. Fysisk aktivitet styrker ikke kun den fysiske sundhed men også humøret; det har en positiv virkning på angst og stress samt forbedrer evnen til at koncentrere sig og lære nyt. Et rygestop vil altid gavne den enkeltes sundhed og forlænge livet. Samtidig vil rygestoppet mindske den passive rygning, som også har dokumenteret store sundhedsmæssige konsekvenser.

Der gøres allerede på nuværende tidspunkt en stor indsats i forhold til KRAM-faktorerne. Indsatsen er blandt andet funderet i Sund By.

Der kan peges på en række øvrige livsstilsfaktorer, som ligeledes har betydning for den enkeltes sundhed. Eksempler på sådanne livsstilsfaktorer er:

- Misbrug medicin
- Stress
- Ensomhed og social isolation
- Seksuel adfærd – uønskede graviditeter og seksuelt overførte sygdomme
- Hygiejne
- Tandsundhed

Vi har allerede etableret målrettede indsatser i forhold til flere af de nævnte livsstilsfaktorer. Alligevel er der stadig gevinster at hente ved en øget indsats; eksempelvis i forhold til mere udsatte grupper som langtidssyge, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere samt ufaglærte arbejdsløse. Sådanne indsatser vil med fordel kunne iværksættes i et samarbejde på tværs af fagområder og i partnerskab med for eksempel erhvervsvirksomheder og fagforeninger. Derudover vil det være naturligt at arbejde videre med mere traditionelle fokusområder som eksempelvis at grundlægge sunde vaner hos de yngre generationer gennem tiltag i institutioner, skoler, foreninger samt øvrige fritidstilbud.

Derfor vil Rebild Kommune:

- Skabe bedre muligheder for livslang motion
- Gøre sundhed til en mulighed for alle ved at arbejde for at skabe rammer, der gør det lettere at træffe sunde valg
- Yderligere synliggøre relevante livsstilstilbud for borgerne
- Arbejde målrettet for at sætte sikkerhed og sundhed i fokus på alle arbejdspladser i samarbejde med erhvervsvirksomheder og faglige organisationer
- Etablere indsatser for målgrupper med særlige behov ved at sætte fokus på støtte, vejledning og undervisning – for eksempel målrettet gravide, rygere med børn eller børn og unge med overvægt, undervægt og spiseforstyrrelser
- Målrette flere indsatser mod at reducere den sociale ulighed i sundhed gennem særlige tilbud til udsatte grupper
- Sætte større fokus på udvalgte gruppers tandsundhed
- Inddrage flere frivillige kræfter, foreninger og erhvervsvirksomheder i en fælles sundhedsindsats
- Sætte fokus på at grundlægge sunde vaner hos børn og unge
- Øge de sundhedspædagogiske aktiviteter for at styrke børn og unges handlekompetencer i forhold til sundhed
- Styrke rådgivningen og vejledningen omkring seksualadfærd
- Sikre at fysisk aktivitet i højere grad er en integreret del af hverdagen på alle Rebild Kommunes institutioner
- Udarbejde kostpolitik for alle institutioner i Rebild Kommune inden udgangen af 2008, herunder sætte fokus på rammerne for måltiderne

Transport og sundhed

– *Fra A til B*

Alle har behov for at blive transporteret – til arbejde, skole, daginstitutioner, fritidsaktiviteter o.l.. Derudover transporterer en stor del af Rebild Kommunes medarbejdere sig rundt i kommunen i forbindelse med deres daglige arbejde. Transporten kan foregå på mange måder, der er mere eller mindre belastende for miljøet – og miljømæssige påvirkninger har stor betydning for vores sundhed.

Transport er forbundet med risiko for ulykker, som kan have store konsekvenser for den enkelte på kort og lang sigt. Rebild Kommune kan i forskellige sammenhænge gøre en indsats for at minimere de negative følgevirkning af ulykker, og samtidig er trafiksikkerhed et væsentligt fokusområde.

Sidst men ikke mindst åbner transport også mulighed for fysisk aktivitet, hvis borgerne vælger alternativer til bilen.

Rebild Kommune ønsker at sætte fokus på en række af de nævnte aspekter ved transport, da de på forskellig vis har potentielt stor indflydelse på den enkeltes sundhed.

Derfor vil Rebild Kommune:

- Fortsat fokusere på at sikre, at borgerne kan bevæge sig sikkert rundt i det offentlige rum
- Arbejde målrettet med at etablere sikre veje til alle skoler og institutioner
- Arbejde for at etablere flere cykel- og gangstier
- Sikre løbende vedligeholdelse af eksisterende stier
- Gøre en indsats for at styrke den kollektive trafik
- Arbejde for at motivere borgere i alle aldre til at vælge transportformer, der øger den fysiske aktivitet og belaster miljøet mindst muligt
- Inddrage borgerne i planlægning og trafikregulering
- Sikre at borgerne bliver mindst muligt belastede af trafik i deres dagligdag mht. støj og forurening
- Fastholde fokus på trafiksikkerhed og sikker trafikadfærd
- Arbejde for at minimere miljøbelastningen som følge af Rebild Kommunes aktiviteter

Et sammenhængende sundhedsvæsen

Sundhedspolitikken i Rebild Kommune har fokus på at skabe rammer for, at vore borgere undgår at blive syge eller ulykkesramte – gennem indsatser med sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse. Dette kaldes *borgerrettet* forebyggelse. Vore 3 gamle kommuner har siden midt i 90'erne haft sundhedsaftaler med Nordjyllands Amt om at løse opgaven med den borgerrettede forebyggelse, hvorfor Rebild Kommune er klædt godt på til at løse denne opgave.

Sammen med den borgerrettede forebyggelse skal vi sikre gode indsatser målrettet de af vore borgere, som rammes af sygdom eller ulykker - til trods for den borgerrettede forebyggelse. Vi vil herved søge at medvirke til, at borgerne bliver rehabiliterede så godt og så hurtigt som muligt, at tilbagefald og genindlæggelser reduceres, samt at borgere med kroniske lidelser får hjælp til at håndtere deres sygdom. Dette kaldes *patientrettet* forebyggelse. Udfordringen på dette område perspektiveres af, at mellem en tredjedel og halvdelen af befolkningen har mindst én kronisk lidelse – et omfang der forventes at stige med den stigende levealder. De fleste kroniske lidelser hænger sammen med livsstilsfaktorer og er dermed mulige at forebygge.

Især den *patientrettede* forebyggelse forudsætter et udbygget samarbejde mellem Rebild Kommune, Region Nordjylland, de praktiserende læger, fysioterapeuter mv. samt andre aktører på sundhedsområdet såsom patientforeninger og andre frivillige organisationer. Vort mål er, at dette samarbejde skal være så velfungerende, at den enkelte borger som patient føler sig godt behandlet og oplever sundhedsvæsenet som en sammenhængende organisation.

Samarbejdet med Region Nordjylland er lovmæssigt reguleret i et antal sundhedsaftaler, som vi har indgået pr. 1. april 2007. Der er her 6 obligatoriske områder:

- Udskrivningsforløb for svage, ældre patienter
- Indlæggelsesforløb
- Træningsområdet
- Hjælpemiddelområdet
- Forebyggelse og sundhedsfremme, herunder patientrettet forebyggelse
- Indsatsen for mennesker med sindslidelser

Alle sundhedsaftalerne beskriver for de enkelte områder:

- Arbejdsdeling
- Koordinering af indsatsen og kommunikation med borgeren
- Planlægning og styring af kapacitet
- Udvikling og kvalitetssikring af den tværgående indsats
- Opfølgning på aftalerne

Vi forventer desuden i løbet af 2007-2008 at indgå en frivillig sundhedsaftale vedrørende samarbejdet om borgere med kroniske lidelser.

Der er nedsat en styregruppe med politiske og administrative repræsentanter fra Rebild Kommune og Region Nordjylland til at følge, justere og udvikle samarbejdet fremover.

Samarbejdet med andre aktører på sundhedsområdet skal udvikles. Der planlægges således årlige møder med de praktiserende læger, som spiller en central rolle for en koordineret indsats i forhold til genoptræning og forebyggelse af hospitalsindlæggelser. Rebild Kommune planlægger således et antal afklaringspladser, som forudsætter et udbygget samarbejde med de praktiserende læger.

Ligeledes planlægges tilbagevendende møder med de privatpraktiserende fysioterapeuter. Endelig er det planen at samarbejde med patientforeninger og andre frivillige organisationer om at udvikle særlige tilbud til de af vore borgere, som har kroniske lidelser. Det drejer sig om patientundervisning, patientskoler, motionstilbud til forskellige kronikergrupper, motionsvenner (en frivillig besøgstjeneste), selvhjælpsgrupper og lignende initiativer.

Fra politik til handling

Sundhedspolitikken er første skridt på vejen mod Rebild Kommune som en sundere kommune at bo og arbejde i. Der ligger dog fortsat et stort og vigtigt stykke arbejde forude, før de første gevinster kan høstes. De sundhedsmæssige gevinster er ingen selvfølge men afhænger af samarbejde, inddragelse samt villighed og evne til at forpligte sig, konkretisere og følge op.

Det er ambitionen, at vi i arbejdet med at omsætte sundhedspolitikken til konkret handling vil fokusere på tværsektorielt samarbejde i Rebild Kommune samt ikke mindst øget inddragelse af samarbejdspartnere, virksomheder, foreninger og lokalsamfund.

Forankring af sundhedspolitikken i Rebild Kommune

Virkeliggørelsen af sundhedspolitikens visioner, værdier og overordnede mål tager udgangspunkt i de tre gennemgående temaer. Som supplement til temaerne udpeger Byrådet årligt 1-2 indsatsområder efter indstilling fra sundhedsgruppen. Indsatsområderne godkendes politisk i forbindelse med de årlige budgetforhandlinger. Udpegningen af indsatsområder åbner blandt andet mulighed for at sætte fokus på særlige målgrupper i afgrænsede perioder. Herved sikrer vi dynamikken i sundhedsindsatsen, så den hele tiden tilpasses udviklingen på sundhedsområdet i lyset af ny viden, borgernes input og forventninger samt Rebild Kommunes visioner og økonomiske rammer.

Sundhedspolitikken er overordnet og skal følges op med handleplaner for konkrete tiltag med fokus på udvalgte målgrupper.

Opfølgning og evaluering

Sundhedsgruppen følger og koordinerer implementeringen af sundhedspolitikken. Derudover tager sundhedsgruppen initiativ til tværsektorielle projekter, temamøder og tværgående kompetenceudvikling. Som en sidste ting udarbejder sundhedsgruppen en årlig status for sundhedspolitikken.

Der vil blive gennemført løbende evalueringer af de igangsatte tiltag. Planerne for disse evalueringer vil blive udarbejdet i takt med, at der udarbejdes konkrete handleplaner og vil dermed indgå som en naturlig del af de enkelte kontraktområders arbejde. Denne opfølgning giver over tid et indtryk af, hvorvidt opfyldelsen af sundhedspolitikens mål går i den rigtige retning. Derudover giver opfølgningen basis for løbende at udvide, justere eller standse tiltag til fordel for andre tiltag.

Appendiks - Idékatalog

Sundhedspolitikken fastlægger for hvert af de tre grundlæggende temaer forpligtende mål, der udgør rammerne for de indsatser, der skal føre til realisering af sundhedspolitikens vision. Formuleringen af målene er så tilpas åben, at der fortsat er et stort spillerum for Rebild Kommunes kontrakt Holdere, som spiller en væsentlig rolle i forhold til konkretisering af sundhedspolitikken.

Det første skridt i levendegørelsen af sundhedspolitikken består i at beskrive projekter og formulere handlingsplaner. Som inspiration for denne proces suppleres sundhedspolitikken med dette idékatalog, hvor der for hvert tema er opstillet en række idéer til indsatser.

Natur og sundhed - idéer til indsatser:

- Opstille et mål om, at der ved udarbejdelse af nye lokalplaner skal sikres adgang til grønne områder indenfor en rimelig radius, eksempelvis 500 m
- Etablere en informationsportal i lighed med www.roldskov.info, hvor alle interesserede kan hente information om grønne områder og naturområder. Portalen informerer om f.eks. beliggenhed, adgangsforhold og anvendelsesmuligheder
- Udvide samarbejdet mellem Sundhedsfremme og naturvejlederen med henblik på flere tiltag, der kombinerer fysisk udfoldelse med naturoplevelser
- Skabe bedre adgangsmuligheder til naturen for bevægelseshæmmede
- Indsamle forslag fra borgere og frivillige, som giver nye idéer til, hvordan naturen kan bruges som ramme for oplevelser
- Gøre det til en fast praksis at arrangere ture ud i naturen for alle institutioner lige fra dagpleje til ældrecentre, eksempelvis i samarbejde med naturvejlederen
- Øge omfanget af grønne områder, der er oplyst efter mørkets frembrud
- Etablere en borgerguide-funktion, hvor lokale ildsjæle, foreninger og andre frivillige kræfter kan hente hjælp til at føre idéer og projekter ud i livet
- Inddrage naturvejlederen i arbejdet med sindslidende, psykisk udviklingshæmmede og andre handicappede
- Etablering af sansehaver, eksempelvis i tilknytning til ældrecentre og boformer

Livsstil og sundhed - idéer til indsatser:

- Inddrage frivillige kræfter i at etablere en ordning med besøgsmotionsvenner
- Etablere et samarbejde mellem Arbejdsmarked, Jobcenter Rebild og Sundhedsfremme med henblik på at koordinere indsatsen overfor arbejdsløse, langtidssyge og kontanthjælpsmodtagere
- Målrette flere Sundhedsfremme-tilbud mod erhvervsvirksomhederne i Rebild Kommune
- Etablere rygestopkurser med jævne mellemrum, så interesserede borgere ikke mister motivationen. Kurserne gennemføres så vidt muligt i de miljøer, hvor rygerne færdes, og for udvalgte målgrupper, eksempelvis unge
- Etablere motionstilbud målrettet svært overvægtige borgere i alle aldre under trygge og støttende forhold
- Etablere en konsulentfunktion, der kan rådgive private og kommunale arbejdspladser om at skabe mere bevægelse på arbejdspladsen
- Styrke indsatsen omkring amning og ernæring overfor småbørnsforældre
- Nedsætte en gruppe, der udarbejder retningslinier for udarbejdelse af kostpolitikker og tilbyder konsulenthjælp
- Registrere sygefravær og årsagerne hertil i børneinstitutioner samt igangsætte tiltag for at grundlægge gode hygiejnevener og forebygge smittespredning

Transport og sundhed - idéer til indsatser:

- Skabe overblik over stisystemer og gøre kortlægningen tilgængelig på www.rebild.dk samt i brochuremateriale og samtidig informere om de oplevelser, som stisystemerne giver adgang til
- Sætte fokus på trafikmønstre og muligheder for regulering omkring skoler samt institutioner for børn og unge i samarbejde med forældrene
- Udarbejde en trafiksikkerhedsplan for Rebild Kommune
- Deltage i regionale og nationale trafiksikkerhedskampagner
- Undersøge muligheder for inddrage sponsorstøtte til forbedring af trafiksikkerheden